

2025-06-10

Dnr: RUN 221-2025

Mottagare
Arbetsmarknadsdepartementet**Yttrande över remiss av betänkandet Etableringsboendelagen - Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända, SOU 2025:35**

A2025-00455

Sammanfattning

Region Västerbottens tackar för möjligheten att yttra oss om remissen.

Region Västerbotten ställer sig bakom förslagen i promemorian med följande synpunkter.

Kartläggning kvotflyktingar

- Vi ställer oss positiva till att Arbetsförmedlingen ska kartlägga kvotflyktingar innan anvisning och i vissa fall föreslå lämpliga anvisningskommuner. Vi ser däremot att detta uppdrag borde gälla hela målgruppen som omfattas av etableringsboendelagen.

Fördelning av de nyanlända

- Vi ser en brist där statistik på arbetsmarknadsförutsättningarna. Trender och prognoser presenteras endast på regional nivå. Det riskerar försvåra bedömningarna och den fördelning av nyanlända som ska göras på kommunal nivå. Beslutsunderlaget bör bestå av en samlad bedömning av arbetsförmedlingens arbetsmarknadsläge och prognoser, SCB regionala trender och prognoser samt Myndigheten för yrkeshögskolan prognoser.
- Vi vill särskilt betona att förutsättningarna på ordinarie bostadsmarknad i kommuner med stora företagsetableringar och företagsexpansioner är svårbedömd och snabbt kan bli förändras, vilket behöver beaktas vid fördelning av nyanlända.

Stöd och information

- Vi ser det som mer lämpligt att uppdraget att erbjuda stöd i att söka bostad ges till Statens servicecenter. Det är viktigt att understödja arbetsförmedlingens uppdrag om en ökad geografisk rörlighet och därför bedöms stödet kunna få bättre effekt av att samlas inom statens service center som redan ger information på uppdrag av Skatteverket. Det skulle även gynna andra grupper och arbetskraftsinvandrare om uppdraget samlas hos Statens servicecenter. Vi vill även särskilt betona vikten av att statens service center har kontor med god närvaro i hela landet.

- Om man går vidare med att ge uppdrag till kommuner att erbjuda stöd i att hitta boende ansvar vi det oklart hur ansvarsfördelningen ser ut när den nyanlände själv ordnar sitt boende. Här efterfrågar vi tydligare reglering och uppdragsfördelning.

Rätt till etableringsboende i 36 månader

- Vi ser positivt på en mer enhetlig och likvärdig hantering hos anvisningskommunerna. Vi vill särskilt även lyfta att individer kan delta i arbetsmarknadsinsats på annan ort än i anvisningskommunen och under den perioden förlora rätten till etableringsboendet. Det kan då komma att påverka individens deltagande i arbetsmarknadsinsatsen samt att vi ser en risk för påverkan på Utbildning Nord och Övertorneå kommun om personer inte har en bostad kvar i den tidigare anvisningskommunen.

Kommuner i samverkan

- Vi ser risken att en mindre kommun inte kan önska ett för högt mottagande på grund av den rätt individen har rätt till etableringsboende i 36 månader. Det skulle kunna innebära att en liten kommun ska ha beredskap att ordna boende åt många individer/familjer efter 1–2 år. Detta handlar om de individerna/familjerna som inledningsvis väljer att ordna ett eget boende i annan kommun i stället för etableringsboendet. Därför föreslår vi en modell där kommuner ges möjlighet att sluta avtal för att ordna etableringsboende i någon av kommunerna i samverkan vid de tillfällena där individen i ett senare skede väljer att flytta till etableringsboendet.

Statlig ersättning

- Det är avgörande att staten säkerställer att ersättningen till kommunerna motsvarar de faktiska kostnaderna för mottagande, boende, stöd och uppföljning under hela perioden som kommunen ansvarar för individens etableringsboende.

*Beslut i detta ärende har fattats av Regionala utvecklingsnämnden den 18 juni 2025 § xx.
Simon Marklund, samordnare Näringsliv och utbildning, har varit föredragande.*

*Richard Carstedt (S)
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden*